

Kilka słów o Klinice

Najnowszy zeszyt *Postępów w chirurgii głowy i szyi* jest w całości poświęcony Klinice Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej Akademii Medycznej w Poznaniu w związku z jej jubileuszem 85-lecia istnienia, jak i organizowanym przez Klinikę XLII Krajowym Zjazdem Polskiego Towarzystwa Otorynologów – Chirurgów Głowy i Szyi. Zespół wieloletnich pracowników Kliniki przedstawia w nim szereg artykułów, ilustrujących najważniejsze kierunki działania zarówno w sferze naukowej, jak i leczniczej.

Wszystko zaczęło się w 1919 r., kiedy krótko po odzyskaniu przez Polskę niepodległości utworzono Uniwersytet Poznański. Jedną z pierwszych struktur w nim powstałych był Wydział Lekarski, kierowany przez dr. Adama Wrzoska. W tym czasie wrócił z Niemiec prof. Antoni Jurasz – dziekan Wydziału Lekarskiego w Heidelbergu i w 1921 r. zorganizował Uniwersyteckie Ambulatorium Laryngologiczne – ta placówka dała początek Katedrze i Klinice Laryngologii. Po 2 latach prof. Antoni Jurasz przekazał kierownictwo Kliniki swojemu współpracownikowi, prof. Alfredowi Laskie-

wiczowi, który prowadził ją aż do wybuchu II wojny światowej. Dzięki swoim zdolnościom organizacyjnym zdołał on zakupić najnowsze instrumentarium do zabiegów diagnostycznych i chirurgicznych. Po zakończeniu wojny trzeba było stworzyć Klinikę od podstaw – zadania tego podjął się prof. Aleksander Zakrzewski, jej późniejszy kierownik do 1979 r. Początkowo siedzibą Kliniki był budynek przy ul. Matejki 60, a w 1950 r. została przeniesiona do Szpitala Klinicznego nr 2 przy ul. Przybyszewskiego 49, gdzie mieści się do dziś. Poprzez swoją działalność naukową i usługową Klinika stała się znanym ośrodkiem leczenia onkologicznego, leczenia usznopochodnych powikłań wewnątrzczaszkowych i chorób swoistych górnych dróg oddechowych. Równolegle intensywnie rozwijała się audiologia i foniatria.

W 1979 r. kierownikiem Kliniki został prof. Zygmunt Szmeja, który rozwijał jej główne kierunki działania, a mianowicie chirurgiczne leczenie nowotworów głowy i szyi oraz ich nowoczesną diagnostykę. W tamtych latach zapoczątkowano szeroką współpracę zagra-

Pracownicy Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej AM w Poznaniu

niczną, głównie z ośrodkami niemieckimi i francuskimi, co zaowocowało wyjazdami do krajów Europy Zachodniej na szkolenia i staże naukowe oraz organizacją międzynarodowych kongresów i sympozjów. Zaczął się również intensywny rozwój mikrochirurgii usznej oraz badań z zakresu biologii molekularnej nowotworów.

W 2000 r. kierownictwo Kliniki objął prof. Witold Szyfter.

W latach 2001–2006 Klinikę całkowicie zmodernizowano, wybudowano bardzo nowoczesny blok operacyjny i oddział pooperacyjny.

W obecnie w skład Katedry Otolaryngologii wchodzi:

- ▶ Klinika Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej,
- ▶ Klinika Otolaryngologii Dziecięcej,
- ▶ Ośrodek Rehabilitacji Laryngologicznej,
- ▶ Poradnia Otolaryngologiczna z różnymi pracownikami (Laboratorium Zaburzeń Snu, Pracownia Kości Skroniowej, Pracownia Alergologii z Inhalatorium, Pracownia Otochirurgii, Pracownia Ultrasonografii).

Cały czas trwa bardzo bliska współpraca i wspólna działalność z Katedrą i Kliniką Foniatrii i Audiologii.

We wszystkich placówkach Kliniki Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej udzielanych jest ok. 20 tys. porad specjalistycznych rocznie, 3700 pacjentów jest hospitalizowanych, wykonuje się 3200 operacji.

Klinika Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej w rankingach organizowanych przez tygodnik *Newsweek* i *Wprost* każdorazowo – to znaczy 5-krotnie – uzyskała pierwsze miejsce w Polsce.

Bardzo prężnie działa Studenckie Koło Naukowe, zrzeszające ok. 20 członków, którzy w ciągu ostatnich 8 lat uzyskali 15 nagród na konferencjach naukowych, w tym 7 pierwszych. Studenci wraz z doświadczoną kadrą lekarską już po raz 8. zorganizowali letni obóz naukowy, na którym przebadano w sumie ponad 5 tys. dzieci z Wielkopolski, prowadząc diagnostykę zaburzeń słuchu.

Każdego roku organizowane są liczne kursy dokształcające o różnej tematyce, obejmującej zagadnienia wczesnej diagnostyki i chirurgii w nowotworach głowy i szyi, ultrasonografię, rehabilitację dziecka zaimplantowanego wszczepem ślimakowym, chirurgię czynnościową zatok przynosowych i postępowanie w szumach usznych.

Do najważniejszych kierunków działań badawczych Kliniki należą: biologia nowotworów głowy i szyi (badania molekularne, immunologiczne, cytogenetyczne, histopatologiczne), genetyka niedosłuchów (ściśła współpraca z Instytutem Genetyki Człowieka PAN), wykorzystanie ultrasonografii w otolaryngologii, reinerwacja krtani, nowe metody obrazowania w otolaryngologii, epidemiologia nerwiaków nerwu słuchowego, przewlekła stymulacja elektryczna drogi słuchowej, wszczepy ślimakowe i pniowe.

Co roku ukazuje się w czasopismach krajowych i zagranicznych ponad 70 publikacji, przygotowanych przez kadrę naukową Kliniki, realizowane są granty badawcze KBN z zakresu wszczepów ślimakowych i biologii molekularnej nowotworów, a także liczne własne projekty badawcze.

Szeroko prowadzona jest współpraca naukowa z ośrodkami zagranicznymi w Tybindze, Bordeaux, Bergen, Kilonii, Moguncji, Essen i Helsinkach.

Pracownicy Kliniki czynnie uczestniczą w bardzo licznych zjazdach zagranicznych i krajowych, przedstawiając na nich każdego roku ok. 150 referatów i posterów.

Klinika oferuje swoim chorym szeroki wachlarz procedur i operacji otorynolaryngologicznych, z których najważniejsze to:

- ▶ chirurgia onkologiczna: mikrochirurgia laserowa, różne zabiegi rekonstrukcyjne w raku krtani (laryngektomia częściowa, nadgłośniowa, przezgłośniowa, nadpierścieniowa, laryngofaryngektomia częściowa), selektywne zabiegi układu chłonnego szyi, chirurgia guzów gardła i jamy ustnej z użyciem śródoperacyjnej kontroli ultrasonograficznej, chirurgia guzów gruczołów ślinowych z monitorowaniem czynności nerwu VII;
- ▶ mikrochirurgia uszna i chirurgia głuchoty: stapedektomie także z użyciem lasera Erbium-Yag, tympanoplastyki, wszczepy ślimakowe i pniowe;
- ▶ od 1994 r. jest realizowany unikalny program leczenia głuchoty metodą wszczepów ślimakowych (wspólnie z Kliniką Foniatrii i Audiologii); do końca 2005 r. zaimplantowano 360 chorych, w tym 2 wszczepem pniowym;
- ▶ chirurgia czynnościowa zatok przynosowych (FESS);
- ▶ chirurgia podstawy czaszki: guzy kąta mostowo-mózdkowego, wszczepy pniowe, operacje przysadki z dojścia transsfenoidalnego;
- ▶ chirurgia rekonstrukcyjna nerwu twarzowego;
- ▶ chirurgia w zespole bezdechu sennego – laserowe uwulopalatoplastyki;
- ▶ alergologia z rynologią;
- ▶ chirurgia rekonstrukcyjno-plastyczna (płaty uszypułowane).

W chwili obecnej kadra Kliniki to 7 profesorów i docentów, 16 lekarzy specjalistów, 3 doktorantów, grupa specjalizujących się, 2 akustyków, 4 psychologów, logopedów i surdopedagogów, audioprotetycy, liczna grupa doświadczonych pielęgniarek, w tym wiele po studiach wyższych oraz pracownicy administracyjni.

Zachęcam Państwa do lektury *Postępów w chirurgii głowy i szyi!*

kierownik Katedry i Kliniki
prof. dr hab. med. Witold Szyfter

